

انقلاب اسلامی از دیدگاه فلسفه تاریخ

متفکر شهید استاد مرتضی مطهری

انتشارات صدرا

سرشناسه	مطهری، مرتضی، ۱۳۵۸-۱۳۹۸.
عنوان و نام پدیدآور	انقلاب اسلامی از دیدگاه فلسفه تاریخ / مرتضی مطهری.
مشخصات نشر	تهران: صدرا، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۱۴۰ ص.
شابک	۸۰۰۰ تومان 978-600-7747-15-5
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبیا
موضوع	تاریخ - فلسفه
موضوع	انقلاب -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	اجتماع -- جنبه‌های قرآنی
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۷ الف ۸ م ۶ / ۵ / ۱۰ / ۵ BP
رده‌بندی دیویی	۲۹۷ / ۰۸
شماره کتابخانه ملی	۵۱۴۶۸۷۲

طرح جلد برگرفته از نقاشی «مکتب آتن» رافائل

انتشارات صدرا

انقلاب اسلامی از دیدگاه فلسفه تاریخ

اثر: استاد شهید آیت‌الله مرتضی مطهری

چاپ: دوم، مهر، ۱۳۹۷ مطابق صفر ۱۴۴۰

تعداد: ۱۵۰۰ نسخه

بها: ۸۰۰۰ تومان

حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ (۱۳۰۱۳). تلفن: ۳۳۱۱۹۷۹۶

ناشر: انتشارات صدرا (با کسب اجازه از شورای نظارت بر کسب آثار استاد شهید)

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

● تهران: شعبه ۱: خیابان ناصرخسرو، مقابل دارالفنون، کوچه دکتر مسعود. تلفن: ۳۱۰۰۰۰۰۰

شعبه ۲: خیابان انقلاب، بین خیابانهای دانشگاه و ابوриحان، پلاک ۱۱۶۴. تلفن: ۶۶۴۶۱۰۸۶

شعبه ۳: خیابان پاسداران - خیابان ناطق نوری - بوستان کتاب. تلفن: ۲۲۸۵۲۴۸۹

● قم: خیابان ارم. تلفن: ۷۷۳۱۵۲۲. دورنگار: ۷۷۴۷۳۱۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۴۷-۱۵-۵ ISBN: 978-600-7747-15-5

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	مقدمه
	اسلام و انقلاب
۱۰	کلمه «انقلاب»
۱۲	معانی اصطلاحی «انقلاب»
۱۳	معنی امروزی «انقلاب»
	اقسام انقلاب:
۱۴	۱. انقلابهای فردی
۱۴	الف. انقلاب در مسیر شهوت یا جاه طلبی
۱۵	ب. عشق
۱۶	ج. توبه
۱۷	سخنی از علی علیه السلام
۱۸	۲. انقلابهای اجتماعی
۱۹	آیا ماهیت همه انقلابها مادی است؟
۲۰	عناصر موجود در «انقلاب»
۲۲	رابطه اسلام با انقلاب
۲۳	پرسش و پاسخ

انقلابهای ایدئولوژیک

- ۳۱ نارضایی، آرمان و روحیه تهاجم، لازمه انقلاب
- ۳۳ یک تفاوت اسلام و مسیحیت
- ۳۴ نظریه مادی بودن انقلابها
- ۳۵ نقش ابزار تولید
- ۳۷ توجیه ظهور اسلام توسط این نظریه
- ۳۸ نظریه مخالف
- ۳۹ انقلابهای آزادی خواهانه
- ۴۱ انقلاب ایدئولوژیک
- ۴۳ سخن برادر علی علیه السلام
- ۴۴ روح شوهرمانی، ویژگی انقلاب اسلامی
- ۴۷ اشتباه میار جهت گیری و خاستگاه
- ۴۹ نمونه های قرآن
- ۵۴ پرسش و پاسخ

نظریات دربارۀ نحوه وجود فرد و جامعه

- ۶۴ تعریف جامعه
- ۶۷ آیا انسان بالطبع اجتماعی است؟
- ۶۷ نظریه اول: انسان اجتماعی بالطبع است
- ۶۸ نظریه دوم: انسان اجتماعی بالاضطرار است
- ۶۸ نظریه سوم: اجتماعی بودن انسان انتخابی است
- ۶۹ زندگی خانوادگی، مثال نظریه اول
- ۶۹ پیمان میان دو کشور، مثال نظریه دوم
- ۷۰ تشکیل شرکت، مثال نظریه سوم
- آیا فرد وجود حقیقی دارد یا جامعه و یا هر دو؟
- ۷۱ نظریه اول: جامعه وجود اعتباری دارد
- ۷۳ نظریه دوم: روابط افراد جامعه وجود واقعی دارد
- ۷۵ نظریه سوم: جامعه وجود حقیقی دارد

نظریه چهارم: هم فرد وجود حقیقی دارد و هم جامعه ۷۷
 پرسش و پاسخ ۸۲

نگاه قرآن به جامعه

توضیح نظریه چهارم ۸۹
 برداشت قرآن از وجود جامعه ۹۲
 هر جامعه‌ای اجلی دارد ۹۳
 منها مسئولیت دارند / واجب اجتماعی ۹۷
 روحیه ملل ۹۸
 برداشت قرآن ۱۰۰
 بیان علی علیه السلام ۱۰۳
 تحذیر از یک اشتباه ۱۰۴
 پرسش و پاسخ ۱۰۶

جامعه و سنت

آیا تضاد در عالم وجود دارد؟ ۱۱۶
 جامعه قواعد و ضوابط دارد ۱۱۸
 سخن قرآن کریم ۱۲۲
 سرنوشت مشترک افراد جامعه ۱۲۵
 مثل بیغمبر اکرم ۱۲۷
 پرسش و پاسخ ۱۲۹
 فهرستها ۱۳۵

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

کتاب حاضر تنظیم شده است به مناسبت جلسه سخنرانی و به تعبیر بهتر درس استاد شهید آیت‌الله مطهری در موضوع فلسفه تاریخ است که از تاریخ ۱۳۵۷/۱۲/۲۷ تا ۱۳۵۸/۲/۱ به صورت هفتگی در محل دانشکده الهیات دانشگاه تهران ایراد شده است. نظر به این که این درسها مقارن با ماههای اول پیرامون انقلاب اسلامی بوده است، استاد شهید دو جلسه اول را به تحلیل اهداف انقلاب اسلامی و رابطه اسلام و انقلاب پرداخته‌اند و در جلسات بعد نیز به تناسب اشاره‌ای به انقلاب اسلامی داشته‌اند. لذا نام کتاب را «انقلاب اسلامی از دیدگاه فلسفه تاریخ» انتخاب کردیم گرچه بحثهای سه جلسه آخر بیشتر درباره فلسفه تاریخ است.

این پنجمین جلسه درس، آخرین سلسله درسهای آن اسلام‌شناس گرانقدر بوده است زیرا ایشان یک روز بعد از جلسه پنجم توسط گروه جاهل و جنایتکار فرقان به شهادت رسیدند، در

حالی که بنا بود این درسها ادامه داشته باشد.

مطالب این کتاب، بخشی مرتبط با مباحث کتاب آینده انقلاب اسلامی ایران و بخش دیگر که در خصوص فلسفه تاریخ است مرتبط با کتابهای جامعه و تاریخ از مجموعه «مقدمه‌ای بر جهان بینی اسلامی» و جامعه و تاریخ در قرآن و نیز دوره چهار جلدی فلسفه تاریخ است و مانند سایر آثار آن متفکر شهید دارای نکات بدیع و عمیق و بیانی رسا و روان است و در مجموع نگاه دقیقی به خواننده محترم درباره انقلاب اسلامی از دیدگاه فلسفه تاریخ و به طور کلی سنت و قانون داشتن جامعه و ... تاریخ می‌دهد.

تنظیم و تدوین این اثر و ویرایش علمی آن توسط آقای دکتر علی مطهری عضو هیئت علمی دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران انجام شده است.

از خدای متعال نوفیق بیشتر در نشر معارف اسلامی خصوصاً آثار استاد شهید مطهری مسئلت می‌کنیم.

۱۱ اردیبهشت ۱۳۹۷

برابر با نیمه شعبان ۱۴۳۹

سید محمد تقی میرزا
سوزن‌نویس